

ČUVANJE TRADICIJE Dvije manifestacije svaka na svoj način čuvaju otočnu baštinu

Lara ŽIVČIĆ

Kraj srpnja i rujan na otocima Lošinjskog arhipelaga donose dogadanja posvećena zajednici, običajima i pomorskoj baštini. Na Susku je obilježen jubilarni 40. Dan iseljenika, godišnje okupljanje domaćih i iseljenih Suščana, a u rujnu slijedi Losinava, festival koji kroz niz aktivnosti na Lošinju podsjeća na bogatu pomorsku povijest i život uz more.

Krenimo redom. Jedinstveni pješčani otok Susak 27. srpnja ugostio je svečano obilježavanje 40. Dana iseljenika, dogadaja koji već četiri desetljeća okuplja domaće i iseljene Suščane, njihove obitelji i brojne posjetitelje. Ova tradicionalna manifestacija, pokrenuta davne 1985. godine, svake se godine održava posljednjeg dana srpnja u znak sjećanja na sve iseljene otočane. Susak, jedini pješčani otok Mediterana, tada oživi u duhu zajedništva, ponosa i bogate kulturne baštine.

Privrženost očuvanju identiteta

Ovogodišnje jubilarno izdanje započelo je svečanom svetom misom u crkvi sv. Nikole u Gornjem selu. U poslijepodnevnim satima program se preselio u Donje selo, gdje su organizirane brojne sportske i zabavne aktivnosti za sve generacije, od utrke karijola i potezanja konopa do dodjele medalja najboljima. Posebnu pozornost privuklo je razbijanje Lošinjskog krokanta, goleme slasticice koja je ušla u Guinnessovu knjigu rekorda, pripremljene upravo za ovu veliku obljetnicu. Kulturni program dodatno je obogatio nastup Puhačkog orkestra »Josip Kašman« u promenadnom koncertu, kao i izvođenje tradicionalnog susačkog plesa »Unaj do«. Premijerno je predstavljena i pjesma »Jadrane plavi« autora Dominika Malovića. Vrhunac večeri bio je koncert popularnog hrvatskog izvođača Olivera Jakovčeva Berekina, nakon kojeg je atmosferu do dugo u noć održavao DJ Fredi.

Susak, koji danas broji oko stotinjak stalnih stanovnika, kroz ovu manifestaciju iznova potvrđuje svoju privrženost očuvanju identiteta, jezika, običaja i jedinstvene nošnje. Iako je tijekom 60-ih godina prošlog stoljeća doživio veliko iseljavanje, prvenstveno u američku saveznu državu New Jersey, gdje danas živi više od 2500 Suščana, njihova povezanost s rodnim otokom i dalje ostaje snažna. Otok Susak još je jednom pokazao koliko je važno njegovati tradiciju i zajedništvo, vrijednosti koje ga čine jednim od najspecifičnijih i najdražih mjesto na Jadranu.

Niz raznolikih dogadanja

U rujnu otok Lošinj ponovo oživljava svoju slavnu pomorsku prošlost kroz festival Losinava - Lošinjskim jedrima oko svijeta, manifestaciju koja objedinjuje tradiciju, kulturu i turizam. Festival se održava od 5. do 20. rujna,

Losinava će ugostiti 49. Nerezinsku regatu tradicijskih barki na jedra

vještine, isprobati pletenje mreža, vezanje mornarskih čvorova i sudjelovati u praktičnim radionicama jedrenja. Posebnu pozornost privući će vožnje logerom Nerezincem pod nazivom Sunset sail, koje pružaju jedinstven doživljaj zalaska sunca s plavljom tradicionalnog broda.

Festival službeno započinje u subotu 6. rujna, svečanim otvorenjem na Rivi lošinjskih kapetana u 10 sati, uz nastup Puhačkog orkestra »Josip Kašman« i Lošinjskih mažoretkinja. U 10.30 slijedi 13. Lošinjska regata pasara na vesla, dok se poslijepodne u 17 sati u Velom Lošinju održava 5. Veloselska regata maštela. Dan je takoder rezerviran za nastavak 21. Medunarodnog vaterpolskog turnira Dobri dupin, koji se igra u uvali Čikat. Večernji program donosi Malu školu pletenja mreža u Velom Lošinju u 19 sati, promatranje neba s Astronomskim društvom Leo Brenner u Malom Lošinju u 21 sat, te veliki koncert Klape Intrade uz DJ nastup i gastro ponudu u Velom Lošinju, takoder u 21 sat. Festival započinje dan ranije, 5. rujna, ribarskom feštom »Večera s ribarom« u Svetom Martinu, otvorenjem povijesne izložbe »Po svjetskim morima« u Galeriji Fritzi i prvim danom vaterpolskog turnira.

Slijede dani bogati sadržajem: u programu su i 43. Lošinjska regata te 49. Nerezinska regata tradicijskih barki na jedra, koncerti na otvorenom, radionice mornarskih vještina, folklorni nastupi, izložbe brodica i večeri posvećene pomorskoj kulturi.

Znanstvena dimenzija festivala

Zanimljiv edukativni sadržaj uključuje predavanja poput »Crtice usmene predaje o Lošinju« dr. sc. Vedrana Vukotića i »Povijest tunera u Ustrinama« koje će održati kapetan Ivo Saganić. Bit će predstavljena i izložba dječjih radova u Dječjem vrtiću Cvrčak, dok će Srednja škola Ambroza Haraćića otvoriti vrata školskog muzeja pomorstva. Kroz sve dane festivala, Astronomsko društvo »Leo Brenner« organizira promatranja neba u Malom Lošinju i Nerezinama, spajajući ljubav prema moru s pogledom u zvjezdano prostranstvo.

Večeri su rezervirane za glazbene i kulturne programe: od nastupa zbora Serrenissimo i Coro Serrenissimo, preko Klape Čikat, do koncertnog spektakla A strane u Nerezinama. Poseban trenutak festivala bit će i Pomorska večer 13. rujna na Trgu Republike Hrvatske – spoj glazbe, folklora i prikaza pomorskih vještina te koncert Mišo Kovač Tribute Banda »Mišomanija«.

Losinava je sveobuhvatni doživljaj Lošinja kao otoka s pomorskom dušom. Kroz spoj tradicije, edukacije, zabave i zajedništva, festival oživljava prošlost i prenosi vrijednosti koje su oblikovale ovaj otok kroz stoljeća. Od 5. do 20. rujna, Lošinj poziva sve da uplove u svijet jedara, brodova, kapetana i mora, svijet koji ovdje nije samo povijest, nego i način života.

Dan iseljenika i Losinava u znaku identiteta i mora

U rujnu otok Lošinj ponovo oživljava svoju slavnu pomorskiju prošlost kroz festival Losinava - Lošinjskim jedrima oko svijeta, manifestaciju koja objedinjuje tradiciju, kulturu i turizam. Festival se održava od 5. do 20. rujna

DVA TJEDNA PROGRAMA

Festival se održava od 5. do 20. rujna, s ciljem očuvanja, revitalizacije i promocije bogate pomorske i brodogradevine baštine otoka. Tijekom više od dva tjedna posjetitelji će imati priliku sudjelovati u nizu raznolikih dogadanja, od edukativnih radionica i predavanja do regata, koncerata i scenskih prikaza pomorskih običaja. Cijeli otok pretvara se u pozornicu živopisne povijesti, otvarajući vrata svijetu lošinjskih kapetana i njihovih brodova.

U programu je i 43. Lošinjska regata

Dan iseljenika na Susku ne prolazi bez tradicionalnog plesa

Venecija na Lošinju - spoj dviju tradicija

U razdoblju od 11. do 14. rujna, Lošinj dočekuje i projekt »Venecija na Lošinju«, s vožnjama gondolom duž lošinjske rive, prezentacijama venecijanskih proizvoda iz Burana i Murana te emotivnim scenskim prikazom »Addio - pozdrav kapetanu« koji dočarava ispraćaje pomoćnika s obalama otoka.